

PORANNA

wychodzi dwa razy dziennie: o godzinie 6-tej rano i o godzinie 2 popołudniu („Gazeta Wieczorna“).

Ceny prenumeraty:

Abonament miesięczny we Lwowie za oba wydania gazety 2 korony.

Za codzienną dwukrotną dostawę do domu dopłaca się 60 halerzy.

Z przesyłką pocztową w kraju i monarchii:

miesięcznie . 2 K 50 h. | z dwukrotną 3 K — h.
kwartalnie . 7 „ 50 „ | wysyłką . . 9 „ — „
rocznie . . 30 „ — „ | pocztową . 36 „ — „

W Niemczech miesięcznie . . . . . 4 K — h.
W innych państwach Zw. p. miesięcznie 5 „ — „

Ceny ogłoszeń: Za wiersz jednoszpaltowy petitowy lub jego miejsce 24 hal. Nadesłane za wiersz petitowy lub jego miejsce 80 hal. Po kronice wiersz 2 kor. Nekrologia za wiersz petitowy 60 hal. — Drobne ogłoszenia po 6 hal. za wyraz, wyrazy tłustymi czcionkami liczą się podwójnie. Numer pojedynczy we Lwowie 4 hal., na prowincyi 8 hal.

Nr. 1045.

Lwów, wtorek 17. grudnia 1912.

Rok II.

Rokowania w Londynie rozpoczęte.

Sprawozdanie o Prochascie czyli wiele hałasu o nic. — Wojna grecka trwa dalej?

Lwów, 17. grudnia.

(=) Konferencja pokojowa, mająca zlikwidować wyniki wojny bałkańskiej, rozpoczęła się wczoraj w Londynie przy ceremoniale pięknych słów sir Greya i prez. Danewa; po ich przemówieniach nastrojonych na wysoki ton pokojowy, posiedzenie zamknięto, odraczając dalsze obrady do dziś.

Jaki będzie ich wynik dziś naturalnie przewidzieć nie można, trudności jest wiele do pokonania, wiele jest i sprzecznych interesów w materyale narad nagrodzonych. Należy się jednak spodziewać, że nawet w razie rozbitcia się chwilowego rokowań, do ponownego wybuchu wojny nie przyjdzie.

Wczoraj ogłoszono oficjalny komunikat o sprawozdaniu konsula Edla. Pokazuje się, o czym już pisaliśmy, że fantastyczne opowieści o strasznych okropnościach w Prizrenie okazały się wierutną bajką a cała sprawa będzie w sposób zadowalający i pokojowy załatwiona. Położenie na ogół jest z dnia na dzień spokojniejsze i nie zmieni się tak prędko, chyba, gdyby na reunione ambasadorów okazały się niespodziewane trudności, na co znów nie zanosz się.

(Telefonem od naszego korespondenta).

Wiedeń, 17 grudnia.

Ze źródła dobrze poinformowanego dowiaduje się nasz korespondent:

Sprawozdanie, które przywiózł konsul Edl nie zawiera ani dziesiątej części tych strasznych opowieści, jakie krążyły o zajściach w Prizren. Powodem tych „straszliwości“ był przede wszystkim brak bezpośredniej komunikacji między naszym urzędem spraw zagranicznych a konsulem Prochaską, w czym zawinił rząd serbski, a co nam uniemożliwiło skontrolowanie fantastycznych pogłosek.

Przywrócenie komunikacji w odpowiednim czasie byłoby uczyniło zbytecznym wyjazd konsula Edla, a opinia publiczna nie byłaby musiała przez cały czas się denerwować. Spodziewać się należy, że za nieformalności, których się dopuściły władze serbskie wobec naszego konsula, otrzymamy zadośćuczynienie i sprawa zostanie w ten sposób ostatecznie załatwiona.

Co do stosunku naszego do Serbii możemy stwierdzić, że w czasie konferencji londyńskich nie nastąpi w nim żadna niespodzianka.

Wiadomość o wspólnym kroku mocarstw trójprzymierza w Belgradzie, nie odpowiada prawdzie.

Wiedeń. (TBK) Dzienniki donoszą, że cesarz przyjął członka Izby panów Czedita jako prezydenta i br. Fuchsa, wiceprezydenta komisji kontroli długów państwowych, którzy wręczyli cesarzowi egzemplarz pamiątkowego wydawnictwa z okazji 50-letniej działalności komisji. Cesarz przyjął ofiarowany mu egzemplarz i wyraził uznanie dla działalności komisji, jak również dla działalności delegacji.

Cesarz wspominał o zbliżeniu między Austrią a Węgrami i rzekł, że **stosunki zagraniczne się polepszyły**. Cesarz wygląda doskonale, oświadczył też w rozmowie, że czuje się bardzo dobrze.

Wiedeń. (TBK). Wczoraj odbyło się posiedzenie wiedeńskiej Izby handlowej, na którym urządzono owacy dla cesarza. W rezolucji powziętej Izba wyraża nadzieję utrzymania pokoju, ale oświadcza się przeciwko polityce rezygnacji i poświęcenia najżywoźniejszych interesów i stanowiska międzynarodowego monarchii. Prezydent wskazał na wielkie szkody gospodarcze, jakie poniósł handel i przemysł austriacki z powodu wojny bałkańskiej i wyraził nadzieję, że uczucie niepewności wnet zniknie i wróci uczucie zaufania we własne siły ludności.

Wiedeń. (TBK) Nowomianowany poseł przy dworze wiedeńskim, Jovanovic, przybył wczoraj wieczorem z Belgradu do Wiednia.

Belgrad. (TBK). Wiadomości, jakoby przedstawiciele mocarstw trójprzymierza w Belgradzie odbyli konferencję, po której poseł Ugron udał się do Pasicza, nie są prawdziwe.

Petersburg. (Tel. wł.) Ze strony rosyjskiego urzędu spraw zagranicznych oświadczają, że mimo wyczekującego charakteru sytuacji, **stosunki między Rosją a Austrią bynajmniej się nie pogorszyły**. Nawet szowinistyczna prasa uważa pokojowe załatwienie sprawy za możliwe, mimo, że dalej szczerze przeciw Austrii.

Z wielkiej chmury mały deszcz.

Wiedeń. (TBK) Śledztwo, prowadzone przez wysłanego przez ministerstwo spraw zagranicznych osobnego delegata w sprawie konsula Prochaski w Prizren nieco przeciągnęło się i jest obecnie ukończone. Na podstawie jego wyników można za **przyjemnością stwierdzić, że pogłoski, jakie krążyły, jakoby konsul Prochaska był przez władze serbskie trzymany w więzieniu, a nawet czynnie znieważony, pozbawione są wszelkiej podstawy**.

Również podniesione w swoim czasie przez rząd serbski przeciwko wspomnianemu funkcjonariuszowi konsularnemu zarzuty z prośbą o przeniesienie go z tego powodu, jakoby przy wkroczeniu wojsk serbskich strzelano z c. k. konsulatu, okazały się zupełnie bezpodstawnymi, natomiast serbskie władze wojskowe w Prizren postąpiły wobec naszego konsulatu, jego kierownika i personalu, kilkakrotnie nieoprawnie ze stanowiska prawa międzynarodowego. Wykroczenia jakie w tym kierunku zaszyły zostaną królewskiemu rządowi serbskiemu zaomunikowane z **żądaniem odpowiedniego zadośćuczynienia. Niema powodu do przypuszczenia, by kr. serbski rząd, który wobec naszego delegata zachowywał się wręcz życzliwie, tego zadośćuczynienia odmówił**.

ROKOWANIA ROZPOCZĘTE.

Londyn. (TBK.) Na godzinę przed otwarciem konferencji zebrało się około 100 dziennikarzy i fotografów w pałacu St. James. W ulicach zarządzono środki ostrożności, by nie dopuścić do pałacu osób niepowołanych. Pierwsi przybyli delegaci tureccy, za nimi w odstępach kilkuminutowych delegaci innych państw bałkańskich, ostatni greccy.

O godzinie pół do trzeciej posiedzenie zamknięto. Następne dziś o 11 rano. Zgodzono się, by przewodniczenie przypadło kolejno na delegatów według alfabetycznego porządku państw biorących udział w rokowaniach.

Londyn. (TBK.) Przy otwarciu pierwszego posiedzenia konferencji pokojowej sir Grey powitał delegatów po francusku z polecenia króla i w imieniu rządu życząc delegatom powodzenia w ich pokojowej i szlachetnej misji. Wszelkie rokowania po wojnie są trudne, mowca ma jednak nadzieję, że trudności te będą w duchu pokojowym i pojednawczym usunięte. W ten sposób konferencja ta stworzy dzieło pokojowe dla przyszłych generacji a szkody przez wojnę wyrządzone będą znów naprawione. Mowca zapewnia o życzliwym poparciu i sympatii dla usiłowań delegatów i oświadcza, że pokój któryby powstał na podstawie tych narad zapewni delegatom trwałe imię w historii.

Prez. Danew podziękował min. Greyowi imieniem delegatów za gościnne przyjęcie konferencji. Gdy obieraliśmy stolicę Anglii, mówił — na siedzibę naszych narad, kierowaliśmy się n

dzieją, że pokojowa atmosfera tego kraju dopomoże nam do osiągnięcia pomyślnych wyników konferencji. Usiłowania nasze dążą do zapewnienia Bałkanowi pokoju, który był początkiem nowej ery w życiu półwyspu.

Londyn. (TBK.) Grey przyjął honorowe przewodnictwo w konferencji pokojowej.

Paryż. (TBK.) „Matin“ donosi z Konstantynopola, że sułtan pożegnał odjeżdżających delegatów pokojowych temi słowy: „Możecie we wszystkich sprawach być ustępliwi, ale nie w sprawie Adrianopola, w którym mieszkali moi przodkowie“.

Londyn. (TBK.) Danew oświadczył współpracownikowi Biura Reutersa: Powtarzam, że nasze stanowisko jest zupełnie jasne. Przy pomocy mocarstw mamy do spełnienia zadanie narodowe. Rozum dyktuje nam, że podobno rzecz musi być załatwiona z uwzględnieniem mocarstw. Pierwsza sprawa to nasze naturalne granice z **włączeniem Adrianopola**. Leży w interesie Turcji, by Bułgaria miała naturalne granice, o które Turcja mogłaby się oprzeć w przyszłości przy obronie swych słusznych interesów w Europie i Azji. Dlatego w interesie narodu ottomańskiego jest nie opierać się — inaczej dalsza wojna będzie konieczna. Druga sprawa to granice Albanii, które nie są jeszcze jasno zakreślone, trzecia sprawa wysp, czwarta odszkodowania wojennego względnie wysokości udziału państw bałkańskich w tureckim długu państwowym po zawarciu pokoju przejąć się mającym.

Rzym. (TBK.) „Tribuna“ pisze z okazji otwarcia konferencji pokojowej w Londynie: **Sytuacja dyplomatyczna przedstawia się korzystnie dla pokojowego rozwiązania kwestii bieżących.** Dla przygotowania tej sytuacji Włochy nie mało się przyczyniły dzięki swoim serdecznym stosunkom z sojusznikami i innymi mocarstwami, jakoteż z powodu umiarkowanego stanowiska i Austro-Węgry które we wszystkich kwestiach okazały gotowość do jak najdalej idących ustępstw, przyczem trwały przy zasadzie niedopuszczenia do terytoryalnych zdobyczy Serbii nad morzem Adrytyckiem. „Tribuna“ oświadcza dalej, że wiadomości pism o różnicy zdań między Austro-Węgrami a Włochami w sprawie przyznania Serbii gospodarczego przystępu do morza, nie są prawdziwe, oba kraje, co do istoty sprawy są zupełnie zgodne. Rząd wiedeński okazał największą życzliwość, by Włochy i Austro-Węgry omówiły wspólnie sprawę Albanii.

Konstantynopol. (TBK.) Urzędowy komunikat ogłasza, że niebawem odbędą się wybory do Izby zaniechane z powodu wybuchu wojny. Izba zbierze się po zawarciu pokoju.

Wiedeń. (Tel. wł.) „W. Allg. Ztg.“ pisze o rokowaniach, że należy się spodziewać ich dobrego rezultatu. **Ponownej wojny nie będzie.** Twierdzenie, że Austria pragnie dalej wojny na Bałkanie, jest nierozumne, choćby ze względu na kolosalne straty przemysłu austriackiego.

Sofia. (TBK.) Dzienniki ponownie zaprzeczają wiadomościom o okrucieństwach żołnierzy bułgarskich w Macedonii.

Sofia. (TBK.) Wobec tego, że czynności obcych misji sanitarnych są już na ukończeniu wyjadą one do domu w najbliższych dniach. Misja austriacka wyjedzie 22 bm., obie francuskie 25 bm., węgierska i 4 czeskie po świętach.

Saloniki. (TBK.) W Seres ogłoszono stan oblężenia.

Sofia (TBK.) Rząd przedłożył sobranium projekt przedłużenia moratorium, wpływającego w b. m. na dalszy miesiąc po wydaniu ukazu demobilizacyjnego.

Saloniki (TBK.) Z Kowala donoszą, że sytuacja w mieście jest zupełnie spokojna. Bułgarscy urzędnicy przybyli w większej ilości, tak, że normalny ruch handlowy znów się rozpoczął.

Wiedeń. (Tel. wł.) „Südslaw. Corr.“ donosi z Konstantynopola, że w miejsce gabinetu Kiamilla powołany zostanie do steru **gabinet wojenny z Nazimem baszą, który chce wznowić wojnę.**

Belgrad. (Tel. wł.) Przybył tu profesor Massaryk i będzie konferował z Pasiczem.

Wojna mimo konferencji.

Konstantynopol. (TBK.) Do dzienników donoszą: Pewien podróżny, który przybył tu z Dardaneli, opowiada, że trzy greckie torpedowce, które jechały za okrętem Lloyd'a, przejeżdżającym przez Dardanele, ostrzeliwały w niedzielę o wpół do 10 rano forty tureckie, które odpowiedziały ogniem. Turcy strzelali tak, aby nie trafić w okręt Lloyd'a. Po pół godziny torpedowce greckie oddaliły się.

Konstantynopol. (TBK.) Wczoraj rano przyszło do starcia między flotą grecką a turecką. Według źródeł tureckich grecka flota cofnęła się.

Konstantynopol. (TBK.) Osoby, które przyjechały tu parowcem Lloyd'a, opowiadają, że parowiec ten 10 b. m. podpłynął do Santa Quaranta, gdzie dowiedziano się, że 2300 żołnierzy greckich zostało przez muzułmańską ludność zmuszonych do conięcia się na okręty przy stracie 50 ludzi. Po odpłynięciu Greków miejscowość puszczono z dymem.

Londyn. (Tel. wł.) „Times“ donoszą z Salonik o zaniepokojeniu tam powstałym z tego powodu, że **30-tysięczna armia bułgarska**, którą okręty greckie odstawiły do Dedeagacz, **ma powrócić do Salonik.**

O Niezawisłość Albanii.

Bukareszt. (TBK.) Tutejsza kolonia albańska uchwaliła rezolucję domagającą się niezawisłości Albanii w granicach wilajetów Janina, Monastyr, Skutari i Skoplje.

Przed pogawędką ambasadorów.

Berlin. (TBK.) „Nordd. Allg. Ztg.“ pisze: W ciągu bieżącego tygodnia rozpocznie się konferencja ambasadorów, z którą się łączy ogólne nadzieje i która mieć będzie wybitnie pokojowe tendencje. Powodzenie konferencji będzie zawisłe od stopnia zaufania, jakie mocarstwa sobie wzajem oddają. Możemy tylko wyrazić ubolewanie, że wybitne dzienniki francuskie z „Tempsem“ na czele także i w tej chwili kontynuują akcję szczucia przeciw Niemcom i podsuwają im tendencje, jakoby pały Turcyje do dalszej wojny. To postępowanie dzienników francuskich, w chwili, gdy mocarstwa zabierają się do pokojowych konferencji, budzi wielkie obawy. Kto w tym wypadku mać pokój, można się przekonać, gdy się weźmie do ręki jedno z tych pism.

Ormianie mają głos.

Konstantynopol. (TBK.) W kompetentnych kołach mówią o tem, że tutejsi Ormianie, wraz z Ormianami z Rosyi, Egiptu i Ameryki, zamierzają skorzystać z konferencji ambasadorów lub innej najbliższej konferencji, aby urzeczywistnić przewidziane w artykule 61 układu berlińskiego poprawienia sytuacji Ormian.

Jeden z ormiańskich dzienników donosi, że Anglia i Rosya godzą się **na ogłoszenie autonomii Ormian pod protektoratem Rosyi.**

Strajk manifestacyjny przeciw wojnie.

Paryż. (TBK.) Ogłoszony przez ogólny Związek robotniczy 24-godzinny strajk manifestacyjny przeciw wojnie nie zmienił zupełnie zewnętrznego wyglądu Paryża. Częściowo znać strajk po robotach budowlanych i ziemnych. — Nie przyszło do żadnego wypadku.

W obawie wojny.

Warszawa. (Tel. wł.) Donoszą tu z Londynu, że w ostatnich tygodniach przybyło tam 700 żydów, którzy w obawie przed wojną uciekli z Królestwa i z Galicyi.

Na gwiazdkę dla żołnierzy.

Wiedeń. (TBK.) Alfons i Ludwik br. Rotzylldowie ofiarowali po 10.000 K. dla żołnierzy znajdujących się na granicach państwa.

UNIwersytet i REFORMA WYBORCZA.

Wiedeń. (Tel. wł.) Rokowania ugodowe polsko-ruskie toczą się w dwu kierunkach: w sprawie orędzia cesarskiego i reformy wyborczej sejmowej. W sprawie uniwersyteckiej odbyło się wczoraj posiedzenie prezydium Koła, które trwało od 10 rano do 2 popołudniu. W czasie obrad zjawili się reprezentanci uniwersytetu rektor Beck i profesor Chlamtacz. W posiedzeniu wzięli nadto udział obaj ministrowie polscy i dr. Głabiński, który zjawił się całkiem niespodzianie.

Obrady nie doprowadziły do porozumienia i będą dziś dalej prowadzone. Idzie tu o stylizację kwestyi spornych, co wymaga bardzo ścisłego rozważenia sprawy. Pogłoski o rozbiciu się rokowań nie są prawdziwe. Na dziś rano zwołane było Koło polskie, posiedzenie to jednak odwołano.

W sprawie reformy wyborczej toczą się równoległe obrady w obecności namiestnika Bobrzyńskiego. Co do liczby mandatów doszło już prawie do porozumienia, **idzie już tylko o jeden mandat.** Polacy dają Rusinom 60 mandatów na 227, Rusini żądają 61. (Szłoby więc tu o procent 26'8 względnie 27 procent).

Oprócz tego są jeszcze inne kwestye sporne, nie mające charakteru zasadniczego. Niepomyślnym dla sprawy jest fakt, że między stronnictwem ludowców a konserwatystów istnieją niewyrównane różnice w sprawie reformy gminnej. W związku z tą sprawą rozeszły się wiadomości o przesileniu w klubie ludowców i o dymisji ministra Długosza, są to naturalnie dowolne kombinacje bez żadnej podstawy.

Dziwne i niewytłumaczone jest stanowisko dr. Głabińskiego. Wziął on czynny udział w dwugodzinnej konferencji prezydium Koła w dniu 5 grudnia i wówczas nie oponował wcale przeciw ówczesnym postanowieniom, dopiero teraz po tylu dniach uderza na alarm i twierdzi, że Koło rzekomo zaprzepaszcza polski charakter uniwersytetu lwowskiego. Dlaczegoż wówczas podczas dwugodzinnych narad nie oponował, a przeciwnie aprobował wszystko, co ułożono? Ta dwuznaczna gra nie świadczy zbyt dodatnio o stałości zasad p. Głabińskiego, zdaje się, że w międzyczasie uległ podszeptom ze Lwowa.

Obstrukcja trwa dalej.

(Telefonem od naszego korespondenta).

Wiedeń, 17 grudnia.

Sytuacja w parlamencie się pogorszyła. Słoweńcy prowadzą obstrukcję w komisji budżetowej, od godz. pół do szóstej wieczorem przemawia p. Gostincar do tej pory, (godz 2 w nocy), po nim zapisany jest do głosu p. Korosec, następnie mają przemawiać Rusini, którzy są bardzo rozgoryczeni. Posiedzenie więc trwać będzie prawdopodobnie całą noc. Partya większości sprowadziła do sali komisyjnej wygodne fotele, kanapy i inne antyobstrukcyjne środki. Przypominają się obrazy, jakie widzieliśmy już w Izbie w lecie roku ubiegłego.

Obstrukcja Słoweńców jest natury finansowej. Żądają oni 5 milionów na sanację kas Reiffeisena tudzież większego udziału Krainy w projektowanym podatku od wódki. Różnica między tem żądaniem a udziałem Krainy wynikającym z klucza podziałowego wynosi pół miliona koron.

Dziś Izba rozpocznie dyskusję nad ustawą o świadczeniach wojskowych, przeciwko której radykali czescy zapowiadają **najgwałtowniejszą obstrukcję.** Są oni w Izbie zupełnie izolowani, potępiają ich nawet czeskie stronnictwa, a organ młodoczeski zamieszcza ostry artykuł przeciw nim. Radykali zapowiadają, że jak długo stronnictwa większości nie złamią w walczaniu obstrukcji regulaminu, tak długo nie uciekną się do hałaśliwej obstrukcji. Zanosi się dziś na bardzo długie posiedzenie Izby, trwać ono może do późnej nocy, mówią też, że możliwe jest po sie-

dzenie nieustające, które trwać będzie przez cały tydzień, dzień i noc, aż do soboty.

Jak miecz Damoklesa wisi nad Izłą **groźba zamknięcia sesyi.** Wówczas parlament przeszedłby na bardzo długie ferie, przypuszczalnie aż do czasu po świętach wielkanocnych.

Wiedeń. (TBK) Komisya budżetowa zebrała się wczoraj o godz. 3:50 popoł. na dalsze obrady nad prowizoryum budżetowym. Przemawiali pp. Mastalka, Kuranda i Huber, poczem zabrał głos p. Gostincar i przemawiał przeważnie po słowenku. Słychać, że posiedzenie trwać będzie przez całą noc.

Wiedeń. (TBK) W komisji budżetowej p. Gostincar mówi do tej pory. (Godz. 1:30 w nocy).

W obronie kupiectwa galicyjskiego.

Kraków. (TBK). Rada m. odbyła wczoraj posiedzenie pod przewodnictwem wiceprezydenta Szarskiego. R. Jarra podniósł potrzebę nieściągnięcia podatków z powodu ciężkiego położenia gospodarczego. W dyskusyi, jaka się na ten temat rozwinęła, podnoszono rozmaite postulaty, odpierano też wrogle zarzuty **podnoszone przez zach. austriackich fabrykantów przeciw kupiectwu galicyjskiemu: z czego wyływa diań nauka popierania przemysłu krajowego.** Postanowiono wysłać do Koła polskiego i rządu memoriał o położeniu obecnym kraju i miasta z żądaniem wdrożenia odpowiedniej akcji i domagający się obrony dla galicyjskiego kupiectwa.

Wicepr. Szarski oświadczył, że zawiadomi bezwzględnie prezesa Koła o uchwale i dyskusyi.

W dalszej części posiedzenia przy głosowaniu nad drobną sprawą administracyjną, podano w wątpliwość obliczenie głosów przez wicepr. Szarskiego, na co ten odrzekł, że jeśli jego obliczenie jest kwestyonowane, to wyciągnie z tego odpowiednie konsekwencje.

Na sanację finansów T. S. L. uchwaliła Rada 5.000 K.

Dalsze rugi z kolei warszawsko-wiedeńskiej.

Warszawa. (Tel. wł.) Z kolei warszawsko-wiedeńskiej usunięto szereg wybitnych urzędników-Polaków, między innymi inżyniera Segeta, którego prace i wynalazki znalazły ogromne zastosowanie. Na miejsce zasuspendowanych powołano Rosyan, których swego czasu wydano za nadużycia, popelnione na rosyjskich kolejach rządowych.

Samorząd w Królestwie.

Petersburg. (Tel. pryw.) Członkom Rady państwa rozesłano *utum separatum* Zinowiewa w sprawie samorządu miejskiego w Królestwie Polskim. Wobec nieściśności danych rządowych Zinowiew domaga się zwrócenia projektu samorządowego komisji i zażądania od rządu nowych danych statystycznych.

Kłopoty Jagielly.

Petersburg. (Tel. pryw.) Frakcja socjalno-demokratyczna w Dumie ogłosiła rezolucję, w której oświadcza, że wobec braku dokładnych informacji Jagiello jest przedstawicielem proletariatu i wybór jego przez burżuazję żydowską świadczy o wzroście świadomości w środowisku żydowskim, że tylko socjaliści mogą być bojownikami o sprawiedliwe interesy uciśnionych. Jagiellę uznaje frakcja za soc. demokrate, ponieważ poparł go „Bund“ i P. P. S. Wobec tego jednak, że P. P. S. nie wchodzi do składu socjalnej demokracji, przyznano Jagielle głos decydujący tylko w sprawach dotyczących Dumy, w sprawach zaś partyjnych jedynie głos doradczy.

Litwacy podnoszą głowę.

Warszawa. (Tel. pryw.) Nacyonalisci żydowscy postanowili wydawać pismo codzienne w języku polskim, które wysuwałoby na plan pierwszy sprawę żydowską, traktując ją w sposób bojowy.

Testament arcybiskupa Warszawy.

Warszawa. (Tel. wł.) Otwarto tu testa-

ment arcybiskupa Popieła. Wbrew pogłoskom, nie zawiera testament żadnych zapisów na cele filantropijne.

Duma IV.

Petersburg. (TBK). Duma odrzuciła wniosek kadetów w sprawie nielegalnego stosowania przepisów podczas stanów wojennych, a przyjęła wniosek październikowców, by komisya zdała z tego sprawę w dwa tygodnie po świętach.

„Konstytucya“ finlandzka.

Wyborg. (TBK). Wczoraj przewieziono ponownie 5 aresztowanych członków do tutejszego sądu do Petersburga. W domu dziennikarza Bartolda, koło Koksholmu, przedsięwzięto rewizję. Bartolda uwięziono i również przewieziono do Petersburga.

Potworna statystyka.

Petersburg. (Pet. Ag.) Według informacji ministerstwa spraw wewnętrznych spełniono w Rosyi w czasie od 14 stycznia 1907 do 14 listopada 1912 r. 38094 zbrojnych napadów, w których **zabito 1719 urzędników i 5997 osób prywatnych**, a zraniono 2499 urzędników i 5747 osób prywatnych. W ciągu pierwszych dziesięciu miesięcy bieżącego roku spełniono 2148 zbrojnych napadów.

Rosya nie wycofuje pieniędzy.

Petersburg. (TBK.). Pet. Agencya upoważniona jest do zaprzeczenia pogłoskom, kursującym na giełdzie berlińskiej, jakoby Rosya zamierzała wycofać z Berlina swe rachunki.

Z kroniki wypadków.

Nowoczarkask. (TBK). W stacyi kozaków oddalanej o 50 wiorst od granicy astrahańskiej stwierdzono 6 podejrzanych o dżumę wypadków. 1 osoba zginęła.

Messyna. (TBK). Dotąd stwierdzono, że w katastrofie kolejowej zginęło 15 osób a 30 jest rannych.

Petersburg. (Pet. Ag.). Z Libawy donoszą, że szaleje tam nieb wała nawałnica śniegowa.

KRONIKA.

Kalendarzyk:

Dziś (17. grudnia): rzym-kat. Łazarza. — gr.-kat. Warwary.

Wschód słońca o g. 7:18 rano, zachód słońca o g. 3:23 po południu.

Prognoza na dziś:

Galicya wschodnia i zachodnia: Pochmurno, czasem oady, ciepota spada, wschodni silny wiatr.

We wtorek, 17 grudnia, po raz 1-szy (nowość) „Kochany Augustynek“ (Der liebe Augustin) operetka w 3 aktach R. Bernanera, przekład Wincentego Rapackiego, muzyka Leona Falla. Abonament nr. 17.

W środę, 18 grudnia po raz 2-gi „Kochany Augustynek“ operetka Falla.

W czwartek, 19 grudnia po raz 3-ci „Kochany Augustynek“ operetka Falla.

W piątek, 20 grudnia, po raz 1-szy (nowość) „W świętej Rosyi“ sztuka w 5 aktach Kurta Neurode, przekład Adama Krajewskiego. Abonament nr. 18.

W sobotę, 21 grudnia wyjątkowo o 3-ciej popołud. dla młodz. szkolnej „Zbójcy“ tragedia Schillera z Żelazownim w roli Franciszka Mora.

W sobotę, 21 grudnia o g. 7:30 wieczorem „Kochany Augustynek“ operetka Falla.

W niedzielę, 22 grudnia o g. 3:30 popoł. „Noc w Wenecyi“ operetka Straussa.

W niedzielę, 22 grudnia, o g. 7:30 wiecz. „Zaza“ opera, występ J. Korolewicz-Waydowej.

W poniedziałek, 23 grudnia o g. 3:30 po południu „Jaś i Małgosia“ basz operowa w 5 odsłonach Humperdincka.

W poniedziałek, 23 grudnia o g. 7:30 wieczorem „W świętej Rosyi“ sztuka w 5 aktach Kurta Neurode.

We wtorek, 24 grudnia z powodu Wigilii Bożego Narodzenia przedstawienia nie będzie.

Kino „KOPERNIK“ (Sans rival) Kopernika 2 Dziś owy program. Sensacyjne dramaty i humoreski. 413¢.

Mianowania. Cesarz zamianował posła na Sejm kraj. Teofila Draczyńskiego, zastępcą marszałka krajowego w kierownictwie Sejmu ks. Bukowiny.

Minister spraw zagranicznych zamianował praktykanta koncepcyjnego morawskiego namiestnictwa, dra Karola z Chyszowa hr. Romera koncipistą nadwornym i minist. w ministerstwie spraw zagranicznych.

Najw. Trybunał obrachunkowy mianował oficjalą rach. w Namiestnictwie lwowskiem Rudolfa Bergera rewidentem rachunkowym w Najw. Tryb. obrach.

Z załobnej karty. Z Krakowa donoszą: Zmarła tu Aleksandra z Borkowskich Ulanowska, matka profesora uniwersytetu i generalnego sekretarza Akademii Umiejętności. Ś. p. zmarła zorganizowała składki na restaurację Wawelu przy pomocy puszek, brała udział w licznych instytucjach narodowych i humanitarnych.

Z Tow. pomocy naukowej. Na ostatniem walnem zgromadzeniu udzielono wydziałowi tego Towarzystwa absolutoryum, poczem ustępujący członkowie wydziału pp. Z. Kunstman, J. Mazurek, Z. Smulikowski i Fr. Żmudziński zostali ponownie na trzy lat wybrani. Ponieważ z końcem roku bieżącego kończy się 10-lecie przyznanej przez gminę subwencji po 1000 K rocznie na pokrycie kosztów budowy domu T. Kościuszki, p. K. Peplowski zaproponował wybór delegacji, któraby udała się do prezydum miasta z prośbą o przyznanie subwencji na dalszych lat dziesięć, jako dla istnienia bursy niezbędnie koniecznej. Po zgromadzeniu odbyło się posiedzenie wydziału, w celu uonstytuowania się, poczem deputacya udała się do prezydenta Neumanna i wiceprezydenta dr. Stahla. Obaj zapewni li, że wniesione podanie o przedłużenie subwencji na dalszych lat 10 usilnie będą popierać.

Nacyonalistyczne mącenie wody. Na dzień 11. grudnia (st. stylu), jako dzień imienin cara, zapowiedziane są we wszystkich miastach Rosyi olbrzymie manifestacje patryotyczne, na których zapadnie — według twierdzenia inicjatorów tych manifestacji — uchwała, wzywająca rząd rosyjski, aby popierał żądania Serbii. Inicjatorom chodzi o to, aby cała Rosya wypowiedziała się, że stoi bezwzględnie po stronie Serbii. Prócz tego poruszona zostanie na tych manifestacjach sprawa Galicyi wschodniej.

Co powiada „dobrze poinformowany“ dyplomata? Znane pismo rosyjskie „Utro Rossii“ zamieszcza wywiad z „bardzo dobrze poinformowanym dyplomata rosyjskim“, który twierdzi, że Rosya w każdym razie nie pozostawi bez odpowiedzi ani jednego wystąpienia Austrii, skierowanego przeciw państwu rosyjskiemu. „Nasz punkt widzenia — miał powiedzieć ów dyplomata — na obecne dążenia Austrii zostaje ten sam, jaki był dawniej. Tego stanowiska będziemy bronili jak najdalej idącymi argumentami“. (Jest to jedna z kaczek, krążących jeszcze wciąż całymi „kluczami“. Red.).

Z rosyjskiej Rady państwa. Rada państwa przyjęła przedłożenie w sprawie polepszenia finansów miast i ziemstw, mimo oporu ministra skarbu, w brzmieniu uchwalonem przez III. Dumę. Przedłożenie postanawia, że połowa wydatków na policję miejską ma być pokryta z funduszków państwowych, a ulgi przyznane ziemstwom mają być rozszerzone także na Królestwo polskie, jakkolwiek tam ziemstw niema. Za tem ostatniem postanowieniem występował energicznie delegat warszawskiego komitetu giełdowego Rotwand.

Umizgi do Rumunii. „Südslawische Korrespondenz“ dowiadyje się z urzędowego źródła sofijskiego, że sprawozdanie dra Danewa w sprawie jego rokowań z królem Karolem i kierującymi mężami stanu Rumunii wywołały w Sofii zupełne zadowolenie. Natomiast jedynie kombinacyami bezwartościowemi są wszelkie szczegółowe sprawozdania co do treści rzekomego układu rumuńsko-bułgarskiego.

Nowe pismo w Warszawie. Redaktor „Sfinks“ p. Władysław Bukowiński otrzymał koncesję na pismo polityczne, społeczne i artystyczno-literackie p. t. „Nurt“. Zacznie ono wychodzić z dniem 1 stycznia r. p. dwa razy tygodniowo.

Przyjemne stosunki. W Jarkendzie ograbiono uradnika, wiozącego pieniądze rządowe. Czynu dokonali rezerwiści, którzy zbiegli z Naszgaru do Lanczy, ograbili tam ludność miasta obrabowali sklepy, zabrali bydło i umknęli.

Nowa apteka, dwudziesta piąta we Lwowie otworzona została przy ul. Piekarskiej l. 45

(róg ul. Hoffmana Opata). Właścicielem jest mgr. Maurycy Oberländer, b. długoletni zarządca apteki i zaprzysiężony chemik przy sądzie obw. w Rzeszowie, prezes sekcji „Gal. pow. org. aptekarzy austr.”.

Echa sprawy Banku parcelacyjnego. Pisma wiedeńskie donoszą, że śledztwo w sprawie Banku parcelacyjnego zostało zastanowione. Jak wiadomo, rzeczoznawcy buchalteryjni, przesłuchani już po rozprawie, odbytej przed tutejszym sądem przysięgłych, wydali orzeczenie, stojące w sprzeczności z orzeczeniem pierwszych znawców, na podstawie którego skonstruowano akt oskarżenia przeciw pp. Deskurowi i Poznańskiemu. Obecnie ministerstwo sprawiedliwości na skutek ostatniego orzeczenia, poleciło zastanowić śledztwo, skutkiem czego cała sprawa zostanie umorzona, a bardzo znaczne koszty poniesie skarb państwa.

Sprzedż ryb. Miejskie biuro aprowizacyjne zawiadamia, że w dniach 21, 22, 23 i 24 grudnia br. urządzona będzie miejska sprzedaż ryb na targowicach: w Rynku naprzeciw katedry, na pl. Unii Brzeskiej, na pl. Słodowym, na pl. św. Zofii i w mleczarni pl. Bema. Zadaniem miejsk. biura aprowizacyjnego jest normować ceny ryb i nie dopuścić w sprzedaży ogólnej do cen wygórowanych.

Kilimy z Cucułowic. W lokalu Sodalicyi Maryańskiej (ul. Teatralna 3) urządzono wystawę gustownych kilimów wyrobu fabryki w Cucułowcach im. król. Jadwigi. Niedawno założona przez prof. Józefową Kallenbachową nowa ta placówka przemysłu krajowego dowodzi wystawionymi okazami, że kierowniczka dołożyła wszelkich starań, aby wyroby stały od razu na wyższym poziomie artystycznej. Wystawę zwiedzać można bezpłatnie (od 9 rano do 5 popoł.), do czego należy gorąco zachęcić jak najszersze koła publiczności. Wyroby cucułowickie zasługują na najszersze polecenie, gdyż przewyższają doskonałością materiału i wytwornym gustem obce wytwory, szpecące wnętrza naszych mieszkań i są ponadto znacznie tańsze. Z powodu powyższych zalet nadają się wybornie na podarki gwiazdkowe.

Pokłuty nożem. Wczoraj w południe w szynku przy ul. Zielonej Maryan Streit, Bernard Skłmina, Tadeusz Czaplinski i Marya Schneider napadli na dwóch ułanów tamże będących i któryś z napastników pchnął ułana nożem, drugiego

zaś ciężko pobili. Rannego odwieziono do szpitala garnizonowego.

Zbiegła. Z domu rodziców, zamieszkałych przy ul. Serbskiej l. 3 zbiegła 12-letnia Anna Kaczan.

Zawiedziona miłość. Z powodu zawiedzionej miłości chciał sobie życie odebrać Kajetan M., służący, zamieszkały przy ul. 29 Listopada l. 6 i w tym celu napił się kwasu solnego. Stacyja ratunkowa w stanie groźnym odwiezła go do szpitala.

Z sali sądowej.

O strzały do Tiszy.

Budapeszt. (TBK). Wczoraj rozpoczął się tu proces przeciwko Kovacsowi. Oskarżony oświadczył, że w chwili czynu był tak wzburzony, że nie może sobie przypomnieć żadnych szczegółów. Przeczy, jakoby szedł z zamiarem zabicia Tiszy. Jako pierwszy świadek zeznał Tisza, że widział, jak oskarżony mierzył do niego. Po przesłuchaniu szeregu świadków, rozprawę odroczone do dziś.

Depesze „Ekonomisty“.

Z giełdy.

Wiedeń. (Tel. wł.) Giełda wczorajsza kierowała się wczoraj wyłącznie politycznymi motywami. Wiadomość o jednolitej akcji mocarstw w sprawie Albanii podziałała tylko przemijająco korzystnie. Natomiast osłabiająco podziałały wiadomości o podwyższeniu dyskontu w Rosji, prywatnego dyskontu w Berlinie przy zaopatrzeniu tygodniowym do 10 proc. i o słabych kursach w Paryżu. Papiery kierujące spadły tak w kulisie, jak i w szrankach. Renty również spadły i to dość znacznie.

Sprawozdania giełdowe i towarowe.

Spirytus.

Wiedeń 16 grudnia 1912 (telefon własny). Za towar kontyngentowany z dostawą natychmiastową za 100 Hl. płacono 59— do 60—. Gotówką — i — Tendencja: silna.

Ropa.

Dzienne ceny rOPY targu lwowskiego z dnia 16 grudnia 1912 r.

Wszystko za 100 kg. netto.

Sprawozdanie zaprzysiężonego sennala Alfonsa Gostkowskiego. Lwów Pasaż Hausmana l. 1, tel. Nr. 1069

Ceny podane w halerczach za 100 kg. loco cysterną, stacya Borysław. zamknięcie notowań godz 5 popoł.

Waluta (termin dostawy):

15 grudnia	672—675
31 grudnia	692—695
styczeń-luty-marzec	700—703
luty-marzec-kwiecień	708—711
rok 1913	740—750

Tendencja: Usposobienie wyczekujące, niewiele transakcyi zawarto.

Zboże.

Budapeszt dnia 16 grudnia 1912.

Pszenica na kwiecień 11.78—11.79, pszenica na maj —, Zyto na kwiecień 10.30—10.31, Owies na kwiecień 11.98, Kukurudza na maj 7.51—7.52

Oferty: mierne.

Chęć kupna: mierna.

Usposobienie: słabe.

Pogoda: chłodno, wilgoć.

Zamknięcie giełdy wiedeńskiej

Wiedeń, dnia 16 grudnia 1912.

Dzisiaj o godz. 2:30 popoł. notowano.

Akcyje austr. Zakładu kredyt. 595.—, Akcyje węgierskiego Zakładu kredyt. 767.—, Akcyje Anglobanku 312.00 Akcyje Unionbanku 552.50, Akcyje Länderbanku 470.50 Akcyje Bankvereinu 490.—, Akcyje Bodenkredit 1136.—, Akcyje galic. Banku hip. 623.—, Akcyje Praskiego Banku kredytowego —, Akcyje kolei państwowych 656.50, Akcyje kolei oolud. 94.50, Akcyje kolei póln. 4710.—, Akcyje kolei czerniowieckiej 498.00, Akcyje Alpiny 947.00, Akcyje Rima Muranyi 667.50, Akcyje Prag. Towarz. żel. 3180—3196, Akcyje Fabr. broni 837.—, Akcyje tureckie tytoniowe 270.00, Akcyje gal. Karpackiego Tow. naft. 725.00, Oblig. węg. indemniz. —, Renta majowa 82.05, Renta kor. austr. 82.05, Renta kor. węg. 82.20, 56 l. list. Tow. kred. z emsk. 81.90 4-proc. listy Banku hipot. 82.25, 4 pół proc. l. Banku hip. 89.50, 5-proc. list. Banku hipot. —, 4 proc. listy banku kraj 85.75, 4 i pół proc. B. kr. 90.50, 4-proc. gal. Oblig. prop. 94.25, 4-proc. gal. pożyczka kraj. z r. 1896 82.50, 4-proc. pożyczka m. Lwowa 86.—, 4-proc. poz. m. Krakowa 81.25, Losy tur. 209.25, Marki 1 8.31, Ruble 253.—, 5-proc. renta rosyjs. 1915r. 102.55, Akcyje Skoda 681.00 Galic. Bank kred. 94.25-95.25, Powsz. Bank depozytowy 498.—, Nowa renta koron. austr. —.

Usposobienie osłabione z powodu słabej zagranicy w końcu z powodu lepszego Berlina nieco lepsze.

CLAUDE FARRERE.

62

WALKA.

Przełożyła

Jadwiga Mroczkowska.

Herbert Fergan z pochylonym czołem i spuszczonej ku ziemi oczyma ustąpił — posłuchał go. — Z ręki podoficera wziął telemetr, wszedł po szczeblach drabiny i usiadł na siodełku komendanta...

Z prawej strony ukazywały się jeden za drugim rosyjskie okręty. Oddalały się szybko...

— Gentleman musi płacić — szepnął Fergan.

Nakręcił śruby lunety. Na szkle jej zarysował się cel w rozmiarach powiększonych, dokładnie...

Flaga świętego Jerzego ukazała swój błękitny krzyż, odcinający się jasno na tle białej tkaniny.

Herbert Fergan, adjutant króla angielskiego, widział tę flagę — flaga cara. — Car i król nie byli wcale nieprzyjaciółmi.

— Gentleman musi płacić — powtórzył Fergan pośpiesznie.

Zakaszłał. Zachrypnięty jego, lecz donośny głos, zabrzmiął śmiało:

— Sześć tysięcy dwieście metrów! Osiem tysięcy na lewo! Nie przerywać ognia!

Wśród ciszy, która poprzedziła podwójny huk, dobiegł z dołu ledwie że dostłyszalny szelest.

To markiz Vorisaka Saduo skonał, bez rzucania się, bez charczenia, dyskretnie, dostojnie, jak

każą przepisy. Lecz zanim się jego usta zawarły na wieki, wyszeptaly jeszcze dwie zgłoski japońskie, dwie pierwsze zgłoski niedomówionego imienia:

— Mitsou...

XXX.

Ze szczytu tego stosu gruzów, będącego jedynym śladem pomostu i blokhauzu, zniesionych jednocześnie przez jeden i tenże sam granat, wicehrabia Hiratu Fakamori pochylił się raz jeszcze nad otworem sięgającym w głąb okrętu i rzucił przezeń ostatni rozkaz, rozkaz, który zamykał dzień i oznajmiał, że walka zamienia się w zwycięstwo:

— Przerwać ogień!

Na wielkim maszcie Mikasa powiewał sygnał admirała Togo i jaśniał jak radosna tęcza po minionej burzy. U zenitu pośród sinych jeszcze chmur wyłaniał się błękitny szmat nieba w kształcie skrzydlatej, ulatującej bogini.

Wielki okrzyk biegł z okrętu na okręt, przędziej od jesiennego wiatru, okrzyk tryumfu zwycięskiej Japonii, tryumfu antycznej Azji, wyzwolonej raz na zawsze z pod europejskiego jarzma:

— Teikokon banzaj!

— Niechaj żyje na wieki ojczyzna!

Hiratu Takamori stojąc powtórzył trzykrotnie ten okrzyk. Potem rozkładając nagle swój wachlarz, który wciąż spoczywał na jego rękawie, objął spojrzeniem niewymuszonej dumy horyzont z południa na północ i ze wschodu na zachód. Cudna to była chwila, co więcej upajała niż tysiące wypitych czar sake!

Trzydzieści trzy lat od czasu, gdy go na świat wydała matka, Hiratu Takamori żył świadomie czy nieświadomie oczekiwaniem tej chwili. Lecz to trzydziesto-trzech letnie oczekiwanie nie było zbyt długie — wobec szczytowego upoje-

nia, które mu teraz dech w piersiach zapierało, jakby się pogrążył w falach czystego a mocnego trunku.

— Teikokon banzaj!

Okrzyk, zaledwie przycichł, podnosił się znowu i podwajał. Naprzeciw pancerników szedł mały statek wiozący rozkazy *Tatsouta*. Na pomoście jakiś oficer stał przy tubie i powtarzał kolejno rozkaz dzienny:

— Sławne cnoty cesarza i niewidzialna opieka cesarskich przodków dały nam pełne i całkowite zwycięstwo. Wam wszystkim, coście czynili w miarę sił i możliwości — chwała!

W tejże chwili słońce przebijając nagle opończę chmur i mgły ukazało się tuż ponad wschodnim horyzontem.

Ukazało się zupełnie czerwone jak potworna kula, zabarwiona krwią i ogniem, którą toczy Niebieski smok poprzez lazurowe równiny... podobne do olśniewającej tarczy, która zdobi pośrodku sztandar cesarstwa... I rzuciło ukośne promienie na morze.

Hirata Takamori patrzył na nie. Był to jakby symbol ojczyzny nipponskiej, co ostatnim swym promieniem, jakby pieszczotą schodził na to pole bitwy, gdzie tyle krwi spłynęło na ofiarę wielkości tej ojczyzny!... I oto nagle alegorya ta jeszcze się wyraźniej zaznaczyła i uświetniła: rosyjski okręt zwyciężony, spustoszony, zgorzały, włócił się w oddali na wschodzie, konając.

W tem słońce dosięgło tych zburzonych szczątków, ten lada chwila mający zatonać cień i spowiło go jakby całunem z purpury i złota. Połamane maszty, chwiejące się kominy, podruzgotany, poszarpany kadłub zarysował się żółtawo, na tle osłepiającej tarczy... Był to *Borodino*, jeden z tych okrętów, które *Nikko* zwyciężył z bliska... słońce pomału zaszło i znikło, a okręt znikł też jednocześnie... (C. d. n.)